

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะทางเพื่อการพัฒนา

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหัตถ์ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด มีวัตถุประสงค์

๑) เพื่อศึกษาสภาพ ทัวในการ ให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด

๒) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการให้บริการตามหลัก ธรรมสังคหัตถ์ ๔ ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ในการให้บริการตามหลัก ธรรมสังคหัตถ์ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด

๔) เพื่อเสนอหลักธรรมสังคหัตถ์ ๔ เป็นแนวทางการพัฒนาในการให้บริการ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้สรุปประเด็นที่สำคัญของข้อมูลที่ได้และเกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่องความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหัตถ์ ๔

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุระหว่าง ๓๐ - ๕๐ ปี มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอายุอื่น, ระดับการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น, ตำแหน่งราชการ /ราชการบำนาญ มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น, ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า ๒๐ ปี มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น และรายได้ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น

๕.๑.๒ ระดับความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหัตถ์ ๔

สมาชิก มีความพึงพอใจ ในการให้บริการตามหลักสังคหัตถ์ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = ๓.๗๖$) ในแต่ละด้านสมาชิก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ด้านที่สมาชิก มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านสมานัตตตา($\bar{X} = ๓.๘๐$) และ ด้านที่สมาชิกมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือด้านปิยวาจา ($\bar{X} = ๓.๗๒$)

๕.๑.๓ เปรียบเทียบความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการ

ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔

สมาชิกที่มี อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และ รายได้ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๕. ๑ ตาราง สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และ รายได้

ตัวแปรอิสระ (ปัจจัยส่วนบุคคล)	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
อายุ	✓	
ระดับการศึกษา	✓	
ตำแหน่ง	✓	
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	✓	
รายได้	✓	

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย จะกล่าวถึง ความพึงพอใจของสมาชิกในการ ให้บริการตามหลัก ธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด เฉพาะ ประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ ดังนี้

๕.๒.๑ ความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลัก ธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกใน การให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ **ทฤษฎีแม็กโคร นิค (Mccomick)** ได้เสนอทฤษฎีความคาดหวังซึ่งได้อธิบายถึงความพึงพอใจในแง่ที่ว่าบุคคล จะเกิด ความพึงพอใจได้ก็เมื่อเขาประเมินแล้วว่าการบริการเมื่อเปรียบกับผลลัพธ์ต่างๆ ที่ได้มา บุคคลจะ ได้รับความพึงพอใจที่เกิดขึ้นมาก และ ผลจากการวิจัยก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พันธุ์สมหมาย บัวจันทร์** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแคกรุงเทพมหานคร ” ซึ่งพบว่าความพึงพอใจในการ ให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ **พันโทราชันย์ ธงชัย** ที่ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ”พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าในการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

๑) **ด้านทาน** จากการ วิจัย พบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ให้ความรู้ความเข้าใจกับ สมาชิกสหกรณ์ผู้มารับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมของ **พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต)** ให้ความหมายของคำว่าทานคือให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ ทุน หรือ ทรัพย์สินสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจ และศิลปวิทยา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของของ **พันตรีสมหมาย บัวจันทร์** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแคกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

๒) **ด้านปิยวาจา** จากการ วิจัย พบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด **โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก** เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ ๖ “เจ้าหน้าที่สหกรณ์พูดขอบคุณสมาชิกผู้มาใช้บริการและพูดเชื้อเชิญให้มาใช้บริการใหม่ในโอกาสหน้าทุกครั้ง” ความพึงพอใจของสมาชิก ข้อนี้อยู่ในระดับปานกลาง ก็แสดงให้เห็นว่า การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในภาพรวม ด้านปิยวาจา การใช้ คำพูดที่ไพเราะ แสดงความเป็นมิตร อ่อนโยนต่อผู้มารับบริการมีส่วนทำให้เกิดความพึงพอใจในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมของ **พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต)** ให้ความหมายของคำว่าปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจง แนะนำสิ่งที่เป็น ประโยชน์ มีเหตุผล เป็นหลักฐาน และยังสอดคล้องกับผล การวิจัยของ **พันโทราชันย์ ธงชัย** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ” ซึ่งพบว่าความพึงพอใจของประชาชน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านปิยวาจา อยู่ในระดับมาก

๓) **ด้านอัตถจริยา** จากการ วิจัยพบว่าความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด ด้านอัตถจริยา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สหกรณ์คอยดูแลเอาใจใส่ต่อการให้บริการ สมาชิกตลอดเวลา เจ้าหน้าที่มีน้ำใจ ไม่นิ่งดูดาย เมื่อประชาชนต้องการความช่วยเหลือ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักธรรมของ **พระพรหมคุณาภรณ์**

(ป.อ.ปยุตโต) ให้ความหมายของคำว่าอัตถจริยาทำประโยชน์แก่ คือ ช่วยเหลือด้วยร่างกาย และ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ บำเพ็ญประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ไข้ปัญหาและช่วยปรับปรุงส่งเสริม ในด้านจริยธรรม และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พันตรีสมหมาย บัวจันทร์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตาม หลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้านอัตถจริยา อยู่ในระดับมาก

๔) **ด้านสมานัตตตา** จากการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตาม หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด ด้านสมานัตตตา โดย ภาพรวมมีคะแนนการเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าอยู่ในระดับมากทุก ข้อ แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้ การบริการ แก่สมาชิก ที่มาติดต่อ กับสหกรณ์ ทุกคนอย่าง เหมาะสม ทำให้ไม่รู้สึกอึดอัด หรือไม่พอใจ และเต็มใจช่วยเหลือ สมาชิก ถือเสมือนสมาชิกเป็นญาติ มิตร ทำให้สหกรณ์นั้นมีคุณค่า มีความสำคัญมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมของ **พระพุทธมคฺณา ภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต)** ให้ความหมายของคำว่าสมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วาง ตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอทั้งต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบ และ เสมอในสุขทุกข์ คือร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไข้ปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันและ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พันโทราชันย์ รัชชัย** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของ ประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยงานสัสดี อำเภอมือง จังหวัดระยอง” ซึ่งพบว่าความพึงพอใจของประชาชน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในด้าน สมานัตตตา อยู่ในระดับมาก

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด

สมาชิกที่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และ รายได้ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการให้บริการแตกต่างกัน

อายุ สมาชิกที่มี อายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจ ในการให้บริการ ตามหลัก ธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ **กนกอร ชื่นสระน้อย** ได้ทำการศึกษาเรื่อง [□] “ทัศนนะของผู้ใช้บริการต่อการ บริการจัดหางาน ของสำนักจัดหางานกรุงเทพ ” ผลการวิจัยพบว่า ทัศนนะของผู้ใช้บริการจัดหางาน

[□] อ่างใน อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์”,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร), บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

กรุงเทพ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของผู้ใช้บริการด้านอายุพบว่าในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ ที่มีอายุมากขึ้น มีประสบการณ์หรือ มีความรู้มากขึ้น สามารถนำประสบการณ์หรือ มีความรู้ มาใช้ในการตัดสินใจ ทำให้ความคิดในด้านความพึงพอใจเปลี่ยนไป

ระดับการศึกษา จากผลการวิจัย พบว่าสมาชิกที่มี **ระดับการศึกษา**แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจ ในการให้บริการ ตามหลัก ธรรม สังคหวัตถุ ๔ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ความหลากหลายของสาขาวิชา และระดับการศึกษาแตกต่างกันจึงส่งผลทำให้ความพึงพอใจของสมาชิกแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **จักรภณ์ท์ แข่งขัน** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) : กรณีศึกษาเขื่อนสิริกิติ์” ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ต่อการดำเนินงานมวลชนสัมพันธ์ จำแนกตามการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานมวลชนสัมพันธ์แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .๐๕

ตำแหน่ง จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่มี **ตำแหน่ง**แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจ ในการให้บริการ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด ที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ **พันธุ์ สมหมาย บัวจันทร์** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่าความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ พบว่าค่าเฉลี่ยจากระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวม เมื่อจำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าไม่แตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แต่ก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ถวัลย์ เทียนทอง** ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อคุณภาพการบริการของบริษัท ไทย แอร์พอร์ตส์ กราวด์ เซอร์วิสเชส จำกัด” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและอาชีพที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท ไทย แอร์พอร์ตส์ กราวด์ เซอร์วิสเชส จำกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จากผลการวิจัยพบว่า **ระยะเวลาการเป็นสมาชิก** ที่มีแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจ ในการให้บริการ ตามหลัก ธรรม สังคหวัตถุ ๔ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัดที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ **นารี พงษ์อนันต์** ^๑ที่ได้

^๑ อ้างแล้วหน้า ๖๐

^๒ อ้างแล้วหน้า ๖๖

ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานสหกรณ์ดีเด่น : กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด” ซึ่งพบว่าสมาชิกที่มี **ระยะเวลาการเป็นสมาชิก** แตกต่าง กันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

รายได้ จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกที่มี **รายได้แตกต่างกัน** มีระดับความพึงพอใจในการให้บริการตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ **พนิตรี สมหมาย บัวจันทร์**[□] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่าความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ค่าเฉลี่ยจากระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในภาพรวม และเมื่อจำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

□ อ้างแล้วหน้า ๖๘

๕.๓ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะทางเพื่อการพัฒนา

จาก ผลการวิจัย **ระดับความพึงพอใจของสมาชิก** ในการให้บริการ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ของสหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** และในด้านทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมานัตตตา อยู่ในระดับ **มาก** เช่นกัน แสดงให้เห็นว่า การให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัดอยู่ในระดับดี มีประสิทธิภาพและคุณภาพ แต่ ยังไม่ถึงกับระดับดีมาก ยังมีปัญหาและอุปสรรคในแต่ละด้านของ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา เพื่อให้การให้บริการของสหกรณ์ให้มีระดับที่ดีมากและมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ผู้วิจัยขอน้อมนำ หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมเกี่ยวกับการสงเคราะห์ เสนอ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา ต่อไปดังต่อไปนี้ **๑) ทาน** คือ การให้ การเอื้อเฟื้อ การเผื่อแผ่ การแบ่งปัน ให้สิ่งของ ให้ความรู้ ให้ธรรมะ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ผู้ให้ควรจะให้ด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ รวดเร็ว ถูกต้อง และไม่หวังสิ่งตอบแทน **๒. ปิยวาจา** คือ **การพูด** ผู้พูดควรจะพูดด้วยคำพูดที่สุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน พูดแล้วผู้ฟังมีความประทับใจประทับใจ พูดความจริง พูดสร้างสรรค์ พูดเป็นประโยชน์ พูดให้เกิดความรัก ใคร่คบถือนตลอดจนพูดแล้วผู้ฟังชื่นชอบ นิยมยินดี ติดตามตั้งใจอยากได้ฟังใหม่ **๓. อุตถจริยา** คือ **การทำประโยชน์** ให้สมาชิกได้รับประโยชน์จากสหกรณ์มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการกู้ยืมเงิน การออมเงิน หรือประโยชน์อื่นใด สหกรณ์จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของมาเป็นอันดับแรกและควรจะปฏิบัติต่อสมาชิกด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน **๔. สมานัตตตา** คือ **การวางตนของเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์** เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ควรจะวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ ตำแหน่ง หน้าที่ ตามกาลเทศะ เป็นกันเอง ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไข ร่วมสุขร่วมทุกข์ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติต่อสมาชิกประดุจดังญาติมิตร เสมอต้นเสมอปลาย

ผู้วิจัยขอน้อมนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ นี้ มาสนับสนุน ส่งเสริม ต่อแนวทางการพัฒนาการให้บริการของ สหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัด เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านการให้บริการ ให้สมาชิกผู้ใช้บริการ ได้รับประโยชน์ ได้รับความพึงพอใจ นำไปสู่การแก้ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านเศรษฐกิจของมวลสมาชิกด้วยวิถีทางสหกรณ์ให้สำเร็จตามความมุ่งหมายและตามวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ และเป็นรูปธรรมทุกประการ

๕.๔ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. การให้บริการ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัดแก่สมาชิก ควรจะให้สมาชิกมีความพึงพอใจเสมอเนื่องจากสมาชิกคือบุคคลสำคัญที่สุดของสหกรณ์
๒. การพัฒนาการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด ควรจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ เพื่อให้มวลสมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด
๓. การให้บริการ ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครสวรรค์ จำกัด สหกรณ์ควรจะรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากสมาชิกเสมอ และนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากสมาชิกนั้นไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกต่อไป

๕.๕ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อนำผลมาสังเคราะห์
๒. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
๓. ควรมีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mix Methods Research) โดยใช้การวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์เชิงพหุ (Multiple Correlation) นำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview หรือการสนทนากลุ่ม